

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: V. K.
e. č. X
st. přísl. Ukrajina
t. č. pobytem X

zastoupen JUDr. Denisem Kašicynem, advokátem
sídlem Kolínská 1722/16, 130 00 Praha

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2020, č. j. OAM-899/ZA-ZA11-ZA13-2019,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ nebo „zdejší soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2020, č. j.

OAM-899/ZA-ZA11-ZA13-2019 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Následně se již zabýval tím, proč postupoval podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou zamítl. Konkrétně žalovaný uvedl, že vycházel z výpovědi žalobce a dvou informací o zemi původu, se kterými se žalobce mohl seznámit a jejichž doplnění nenavrhoval.
3. V této souvislosti žalovaný zdůraznil, že Ukrajina je s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti považována za bezpečnou zemi původu. Na základě opatřených informací pak žalovaný mimo jiné doplnil, že ukrajinská vláda má pod kontrolou fungování bezpečnostních složek na území daného státu, a to s výjimkou výše uvedených oblastí. Současně žalovaný uvedl, že na Ukrajině nedochází k pronásledování, mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Stejně tak je Ukrajina smluvním státem lidskoprávních úmluv a zakotvuje na ústavní úrovni činnost veřejného ochránce práv.
4. Ve vztahu k výpovědi žalobce pak bylo v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázáno na skutečnost, že bezpečnostní situace na Ukrajině se od roku 2015 výrazně zklidnila, přičemž zůstává napjatá pouze ve východních částech, tedy na tzv. linii dotyku. Žalobce pobýval v Charkovské oblasti, která je zcela pod kontrolou centrální ukrajinské vlády. Před odchodem z vlasti neměl žádné problémy s orgány veřejné moci, a to ani s vojenskou správou, která mu měla zaslat povolávací rozkaz.
5. Dále žalovaný zdůraznil, že v roce 2016 došlo k profesionalizaci ukrajinské armády, což umožnilo, aby nedocházelo k mobilizaci obyvatel. Na východní frontě proto nadále působí pouze profesionální vojáci a dobrovolníci. Podle názoru žalovaného proto není důvod k tomu, aby se žalobce obával tzv. rejdu, tedy nuceného vstupu do ukrajinské armády a zapojení do její činnosti. Závěrem žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které musí žadatel o mezinárodní ochranu prokázat, že domněnka bezpečné země byla v jeho případě vyvrácena, což žalobce neučinil.

III. Žaloba

6. V žalobě bylo nejprve v obecné rovině namítáno, že žalovaný založil své rozhodnutí na principu paušalizace, přičemž nerespektoval základní zásady správního řízení, vyžadující mimo jiné náležité zjištění skutkového stavu věci a respektování zásady legitimního očekávání. V této souvislosti žalobce namítal, že žalovaný si neobstaral aktuální a nezávislé informace o zemi původu.
7. Žalobce dále argumentoval tím, že výkon vojenské služby by byl v rozporu s jeho svědomím, přičemž případné plnění některých rozkazů by odporovalo všeobecně uznávaným pravidlům vedení boje. Současně žalobce zpochybnil možnost výkonu alternativní vojenské služby, o čemž podle něj svědčí hromadné stěhování obyvatel a

vedení seznamu tzv. zrádců národa na veřejně dostupném rejstříku <https://myrotvorets.center/>.

8. Podle názoru žalobce je nutné respektovat stanovisko komisaře OSN pro uprchlíky, podle kterého je právo odepřít vojenskou službu součástí širšího pojetí práva na svobodu myšlení, svědomí, a náboženského vyznání ve smyslu příslušných lidskoprávních dokumentů. K tomu žalobce doplnil, že osoba vykonávající základní vojenskou službu na Ukrajině může být donucena k uzavření dohody, na základě které bude působit jako voják z povolání v rámci tzv. zóny antiteroristické operace. Kromě toho jsou příslušné jednotky využívány spolu s dalšími bezpečnostními sbory za účelem potlačování demonstrací obyvatel, což žalobce dokládal odkazem na veřejně dostupná videa na internetu a fotografie. Na Ukrajině pak nekontrolovatelně působí také nelegální skupiny ve formě lidových milic, nad čímž nemá tamní vláda kontrolu.
9. V tomto ohledu žalobce poukázal na celkový stav ochrany lidských práv na Ukrajině, včetně omezování používání některých jazyků, zakročování proti politickým oponentům režimu a nedostatečného fungování soudní ochrany. V případě návratu na Ukrajinu se žalobce obává o svůj život, nechce bojovat nebo zasahovat proti poklidným demonstracím mimo tzv. zónu antiteroristické operace. K těmto tvrzením označil jako důkazy videozáznamy o průběhu zásahů ozbrojených sil proti demonstrantům a civilistům. Dále také uvedl, že příkladem celkového stavu lidských práv na Ukrajině je přijetí nového tzv. „jazykového zákona“ či kauza zadržení a deportace Michaila Saakašviliho, guvernéra Oděské oblasti.
10. Závěrem žalobce doplnil, že žije v České republice několik let. Chtěl by zde zůstat se svojí družkou. Je trestně zachovalou osobou a nemá žádné neuhrazené závazky proti ČR.
11. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

12. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí. Co se týče uplatněných námitek, žalovaný k tomu doplnil, že skutkový stav byl spolehlivě zjištěn, a to na základě aktuálních zpráv o zemi původu. Byly pak splněny rovněž podmínky pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné.
13. Podle názoru žalovaného je zřejmé, že žalobce Ukrajinu neopustil z azylově relevantních důvodů. V jeho případě totiž nebylo zjištěno, že by nebylo možné daný stát považovat za bezpečnou zemi původu. Neměl žádné problémy s vycestováním, přičemž následně pobýval jak v Rusku, tak v České republice. V případě návratu do vlasti žalobci nehrozí nucené povolání do bojových operací ve východních oblastech, protože ty jsou v současné době zajišťovány pouze profesionální armádou a dobrovolníky. Pokud navíc žalobci hrozilo reálné nebezpečí, mohl o mezinárodní ochranu požádat mnohem dříve. Jeho jednání proto žalovaný považuje za snahu legalizace pobytu na území České republiky.
14. Na základě výše uvedeného žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.
15. K vyjádření žalovaného podal žalobce stručnou **repliku**, ve které uvedl, že žalovaný jeho tvrzení nevyvrátil. V této souvislosti žalobce doplnil, že žalovaný vychází

z obecného závěru, že Ukrajina je považována za bezpečnou zemi původu, ale nijak se nezabývá tvrzeným působením dobrovolnických oddílů, které jsou v žalobě zmiňovány. Stejně tak žalobce zpochybnil hodnocení Ukrajiny jako státu respektujícího demokratické principy, a to s odkazem na přiložené zprávy a informace o zemi původu.

V. Správní spis

16. Ve správním spisu se nachází zejména předávací protokol, záznam o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k dané žádosti ze dne 15. 10. 2019.
17. Z uvedených podkladů vyplývá, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu proto, že je od roku 2004 důstojníkem v záloze a v případě návratu do vlasti se obává svého povolání do antiteroristické operace (ATO). V rámci provedeného pohovoru žalobce k dotazům žalovaného dále uvedl, že na Ukrajině žil nejprve v Zakarpatské a následně Charkovské oblasti, kde pobýval naposledy. Studoval na vojenské škole a v roce 2004 vstoupil do zálohy, protože pro něj neměli v armádě volné místo. Od té doby je v záloze. Nikdy nebyl profesionálním vojákem (žalobce doložil kopii vojenské knížky a diplomu z vojenské školy).
18. Před odjezdem z Ukrajiny žalobci volali jeho příbuzní, že mu domů (Zakarpatská oblast) došlo předvolání, aby se dostavil k vojenské správě. Žalobce si však předvolání nepřevzal ani se neseznámil s jeho obsahem. Za důvod svého vycestování označil provádění tzv. rejdů, což znamená, že příslušníci vojenské správy a policie nuceně odvádí muže branného věku na vojenskou správu. V této souvislosti žalobce poukázal na skutečnost, že stejný osud potkal jeho souseda, pročez na radu jeho ženy z vlasti v roce 2015 vycestoval do Ruska, kde pracoval. Ukrajinu však následně navštěvoval, aniž by měl jakékoliv problémy.
19. Žádné další předvolání žalobce neobdržel. Bojí se především již uvedených rejdů, které jsou prováděny ve vlnách. Někteří známí žalobce, kteří byli rovněž v záloze, jsou již aktivní v rámci antiteroristické operace, protože na předvolání reagovali. Žalobce má strach o svůj život a nechce bojovat na východě Ukrajiny proti vlastním spoluobčanům. Žalobce je pouze formálně rozveden, protože jeho žena za ním jezdí pravidelně do ČR. Žalobce by v budoucnu usiloval o to, aby zde mohly žít rovněž jeho děti. Původně chtěl požádat o mezinárodní ochranu již před dvěma lety, ale na radu svým krajanů tak neučinil.
20. Za účelem posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly do správního spisu založeny Informace OAMP ze dne 25. 4. 2019 – Ukrajina – Situace v zemi a Informace OAMP ze dne 15. 7. 2019 – Ukrajina – Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu. Podle těchto zpráv není vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu trestný čin, pokud však povoláný nenastoupí po převzetí povolávacího rozkazu, jedná se o trestný čin odpírání, z nějž hrozí 2 až 5 let odnětí svobody. Po uzavření tzv. minských dohod nebyla vyhlášena žádná další mobilizace. Z protokolu ze dne 18. 10. 2019 dále vyplývá, že žalobce nevyužil svého práva seznámit se s podklady pro rozhodnutí a ani nenavrhoval jejich doplnění. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je v současné době předmětem soudního přezkumu.

VI. Ústní jednání před krajským soudem

20. Krajský soud v souladu s ust. § 76 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nařídil ústní jednání na den 26. 7. 2021. Jednání se konalo za účasti žalobce, jeho zástupce a zástupce žalovaného.
21. Krajský soud při jednání vyslechl úvodní přednesy procesních podání a konstatoval obsah soudního a správního spisu. K důvodům pro opuštění Ukrajiny žalobce konkrétněji uvedl, že v době, kdy mu přišla obsílka z vojenské správy, byli povoláváni i vojáci v záloze, k nimž on patří. Po vyjádření obou stran k obsahu správního spisu krajský soud probral důkazní návrhy žalobce uvedené v žalobě a v replice. K odkazu na internetové stránky myrotvorets.center zástupce žalobce blíže uvedl, že nejde o stránky provozované vládou, ale státní moc tuto aktivitu mlčky trpí a nijak proti ní nezakročila. Stran osob, jejichž údaje jsou na těchto stránkách evidovány, zástupce žalobce tvrdil, že nejde jen o aktivní bojovníky na straně proruských separatistů, ale i jiné aktivisty vystupující kupř. v médiích proti ukrajinské státní moci. Ohledně obrazové dokumentace (fotografií z činnosti milicí atd.) a odkazů na videokanál YouTube zástupce žalobce upřesnil, že nejde o návrhy na provedení dokazování v užším slova smyslu, ale jedná se o dokreslení tvrzení uvedených v žalobě, která bazíruje na tom, že na Ukrajině není bezpečno a nefunguje tam ochrana základních lidských práv.
22. Krajský soud se dále jednotlivě zabýval návrhy na doplnění dokazování, které žalobce připojil ke své replice. Jedná se o následující dokumenty: Zpráva Amnesty International – Doklad 2017/18 Práva člověka ve světě (rusky), Výňatek ze zprávy Human Rights Watch (Ukrajina) v ruském jazyce (nedatováno a blíže neoznačeno), která se věnuje vývoji právního státu, dodržování svobody vyznání, slova a také pronásledování žurnalistů na Ukrajině. Dále jde o rozsáhlý výňatek ze zprávy lidskoprávní organizace Ukrajinský institut politiky (soukromá instituce). Žalobce a jeho zástupce netrvali na provedení důkazu těmito zprávami, nicméně soud je vzal při svém rozhodování v obecné rovině na vědomí. Není však úkolem soudu v takovém rozsahu nahrazovat zjišťování situace v zemi původu žalovaným, obzvláště za situace, kdy rozhodovacím důvodem napadeného rozhodnutí je otázka, zda byla žádost správně vyhodnocena jako zjevně nedůvodná (§ 16 odst. 2 zákona o azylu).
23. Poté krajský soud ukončil dokazování a rozhodl na základě předloženého vyúčtování o odměně ustanoveného tlumočníka. Po vyslechnutí konečných návrhů ve věci krajský soud přerušil jednání za účelem přípravy a vyhlášení rozsudku.

VII. Posouzení věci krajským soudem

21. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 s. ř. s.), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
22. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o

společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).

23. Krajský soud vycházel ze skutkového stavu zjištěného žalovaným v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, který nakonec nedoplňoval o další důkazy, nicméně posuzoval věc při vědomí zpráv o zemi původu odkazovaných žalobcem.

24. Žaloba **není důvodná**.

25. V žalobě bylo namítáno, že žalovaný v řízení nerespektoval základní zásady správního řízení, přičemž dostatečně nezjistil skutkový stav věci, a to na základě aktuálních informací a zpráv o zemi původu. Současně žalobce argumentoval zejména tím, že může být v případě návratu do vlasti nucen nastoupit vojenskou službu, s čímž je v rozporu s jeho svědomím spojena účast v bojích ve východních částech Ukrajiny nebo účast na potlačování demonstrací obyvatel nespokojených s politickou situací v zemi a nedodržováním lidských práv.

26. Krajský soud předně uvádí, že žalovaný považoval podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany za zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, který stanovuje, že: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“* Ve třetím odstavci daného ustanovení je dále uvedeno, že: *„Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“*

27. V této souvislosti je v ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu stanoveno, že bezpečnou zemí původu se rozumí: *„stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.“*

28. Základem vnitrostátního konceptu tzv. bezpečných zemí původu je právní úprava obsažená v již uvedené procedurální směrnici, která umožňuje členským státům uplatňovat domněnku, že země původu je pro žadatele o mezinárodní ochranu bezpečná, pakliže není v konkrétním případě prokázán opak. V této souvislosti mohou členské státy přistupovat k vymezení bezpečných zemí původu buďto případ od případu, nebo mohou přijmout seznam všech zemí, které považují pro účely řízení ve věci mezinárodní ochrany za bezpečné (viz body 40, 42 a 46 preambule procedurální směrnice).

29. V České republice je uplatňován druhý z uvedených přístupů, neboť byla v souladu s ust. § 86 odst. 4 zákona o azylu přijata vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, která v ust. § 2 bodu 24. označuje za bezpečnou zemi původu rovněž Ukrajinu, a to s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů.
30. S ohledem na skutečnost, že žalobce před odchodem z vlasti pobýval v Charkovské oblasti (trvalý pobyt v Zakarpatské oblasti), která je zcela pod kontrolou centrální vlády, je možné ho na základě dotčené právní úpravy považovat za žadatele o mezinárodní ochranu pocházejícího ze země, která je pro něj bezpečná. V tomto ohledu lze přisvědčit žalovanému v tom, že je to právě žalobce, který je povinen tvrdit a dokazovat rozhodné okolnosti svědčící o tom, že jinak uplatňovaná domněnka pojetí Ukrajiny jako bezpečné země původu je v jeho případě vyvrácena (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70; odkazovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
31. V první řadě je třeba konstatovat, že žalobce nepochází z poloostrova Krym ani částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů, nýbrž ze Zakarpatské oblasti a pobýval dále v Charkovské oblasti. Ve vztahu k povinnosti příslušného správního orgánu řádně zjistit skutkový stav věci je tak možné považovat za dostatečné, pokud žalovaný pro účely vydání rozhodnutí opáčil pouze dvě aktuální zprávy o zemi původu, pakliže lze z jejich obsahu posoudit naplnění jednotlivých kritérií pojetí Ukrajiny jako bezpečné země původu. Kromě toho žalovaný věnoval pozornost rovněž žalobcem uváděné obavě z nuceného nástupu k výkonu vojenské služby, a to v kontextu vedení bojů ve východních částech Ukrajiny.
32. Zejména žalovaný poukázal na Informaci OAMP ze dne 25. 4. 2019 – Ukrajina – Situace v zemi, ze které vyplývá, že na Ukrajině neprobíhá vlivem celkového zklidnění situace již několik let žádná mobilizace obyvatel podléhajících branné povinnosti, přičemž plnění bojových operací v dotčených (východních) oblastech je zajišťováno profesionální armádou a dobrovolníky. Charkovská oblast je uváděna jako oblast pod kontrolou ústřední vlády v Kyjevě, kde byly pouze ojedinělé nepokoje v roce 2015 s místními příznivci separatistů. Z toho důvodu dává zdejší soud žalovanému za pravdu v tom, že žalobcem tvrzené nasazení v bojových operacích nemá za současné situace v zemi původu logické opodstatnění.
33. K tomu je nutné doplnit, že žalobce během pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany výslovně uvedl, že mu měl být povolávací rozkaz k nástupu vojenské služby neúspěšně doručován pouze jednou, a to ještě před jeho odchodem ze země, tedy před několika lety. Následně žalobce Ukrajinu opakovaně navštívil, přičemž neměl s tamní vojenskou správou či jinými orgány veřejné moci žádné problémy. Pokud se jedná o žalobcem uváděnou obavu z toho, že by se stal obětí tzv. rejdů, tedy odvléčení k vojenské správě (bez faktického převzetí povolávacího rozkazu), krajský soud opakuje, že takový postup příslušných orgánů nemá vzhledem k současné bezpečnostní a politické situaci na Ukrajině reálné opodstatnění. Žalobce v tomto směru vycházel zejména z ojedinělé a zprostředkované zkušenosti manželky jeho souseda, který měl před více lety odveden stejným způsobem. Přestože pak bez bližší specifikace či doložení poukazoval rovněž na to, že jeho bývalí spolužáci v záloze se podílí na tzv. antiteroristické operaci, nelze vyloučit, že tak činí dobrovolně.

34. Krajský soud je proto toho názoru, že obava žalobce o hrozbě nucené účasti na bojových operacích na východě Ukrajiny nemá oporu v podkladech pro rozhodnutí. Žalobce pak nepředložil žádné důkazy, které by jeho tvrzení podporovaly, resp. vyvrátily závěr o tom, že případný výkon základní vojenské služby není v současné době spojen s reálným rizikem nedobrovolného nasazení v bojových oblastech, kde působí vedle dobrovolníků především profesionální armády, resp. vojáci z povolání. Navíc žalobce odešel z Ukrajiny do Ruska v době (2015), kdy již podle zpráv o zemi původu probíhala demobilizace ukrajinské armády. Na Ukrajinu se vracel a žádné problémy ani s ukrajinskými orgány, ani s tzv. rejdy osobně neměl. Do ČR přicestoval až v roce 2019.
35. Nad rámec uvedeného je nutné zdůraznit, že ani případné riziko nasazení v bojových oblastech není bez dalšího považováno za azylově relevantní, jak vyplývá rovněž z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2019, č. j. 1 Azs 379/2019 – 29: *„K otázce odmítání nástupu k výkonu vojenské služby se Nejvyšší správní soud vyjádřil například v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, v němž uvedl, že „odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu“. Z rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, vyplývá, že „samotné odmítání branné povinnosti odůvodněné obavou z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu“. Obdobně v takové situaci není dán ani důvod doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Azylová irelevance branné povinnosti byla potvrzena také v usneseních Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 – 43, nebo ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 – 34. Z informací o zemi původu, které shromáždil žalovaný, nadto vyplývá, že do oblasti konfliktu, který stále probíhá ve východní části země, jsou již nasazeni výhradně profesionální vojáci.“*
36. Tím spíše nelze považovat za azylově relevantní výkon základní vojenské služby, pakliže není s nasazením v bojových oblastech vůbec spojena, popř. za předpokladu, že právní úprava daného státu umožňuje výkon tzv. alternativní vojenské služby (např. v nemocnicích), jak vyplývá z podkladů pro rozhodnutí. Její faktickou dostupnost poté nelze podle názoru zdejšího soudu zpochybnit pouze obecným tvrzením žalobce, že mnoho lidí podléhajících výkonu základní vojenské služby z dotčené oblasti odchází, anebo s odkazem na neformálně vedený seznam osob, které mají být považovány za zrádce národa.
37. K tomu je vhodné doplnit, že žalobcem argumentovaná výhrada svědomí je podle obecně známých skutečností běžně spojována s překážkou náboženského či obdobného charakteru, která dotčené osobě znemožňuje nosit zbraň nebo aktivně se účastnit boje, tedy konkrétních vojenských operací. Nelze ji tedy obecně spojovat s naprostou neochotou jakéhokoliv výkonu základní vojenské služby, která je v právních rádech mnoha států jako určitá forma občanské povinnosti stále zakotvena.
38. Stejně tak krajský soud nepovažuje za relevantní tvrzení žalobce, že by musel v rozporu se svým přesvědčením zasahovat proti demonstracím obyvatel nespokojených s politickou situací v zemi a nedodržováním lidských práv. Pokud zdejší soud opomine již uvedenou skutečnost, že žalobci byl povolávací rozkaz neúspěšně doručován pouze jednou, a to před několika lety, nepatří k běžné náplni

činnosti osob vykonávajících základní vojenskou službu dohlížení na průběh a případné potlačování občanských shromáždění. Z povahy věci jsou uvedené postupy primárně prováděny policejními složkami, které jsou na rozdíl od armády standardně zaměřeny na zajišťování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. Ani v opačném případě pak nelze opomenout již opakovaně uvedenou existenci profesionální ukrajinské armády, která by mohla být v případě extrémní situace podpůrně nasazena.

39. V žalobě bylo dále v obecné rovině poukazováno také na nekontrolovaný vznik a fungování různých (neformálních) ozbrojených skupin obyvatel, omezování úředního používání některých jazyků (nový jazykový zákon) či potlačování svobody projevu kritiků ústavních činitelů či internetové stránky „myrotvorets.center“. Žalobce však ve správním řízení ani v řízení před soudem neuvedl žádné okolnosti svědčící o tom, že by se ho tvrzené skutečnosti přímo dotýkaly. Naopak vypověděl, že v zemi původu žádné problémy mimo strachu z odvodu do konfliktu na jihovýchodě Ukrajiny neměl a na stránkách „myrotvorets.center“ není podle svého tvrzení evidován. Z toho důvodu nelze dané okolnosti považovat za azylově relevantní, stejně jako zmíněné osobní poměry žalobce v České republice, ke kterým by mohlo být přihlíženo toliko za předpokladu, že by byla žádost o mezinárodní ochranu věcně posuzována.
40. Souhrnným způsobem krajský soud uzavírá, že domněnka tzv. bezpečné země původu nebyla žalobcem úspěšně vyvrácena, a proto krajský soud neshledal žalobu jako důvodnou.

VIII. Závěr a náklady řízení

41. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
42. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 26. července 2021

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.
r.

samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.